

SZILÁGY-SOMLYÓ.

T Á R S A D A L M I H E T I L A P

és

A SZILÁGY-SOMLYÓ-VIDÉKI GAZDASÁGI-EGYLET KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Nagy László.

Segéd-szerkesztő:

Hulinka Sándor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Sz.-Somlyón, az ev. ref. papi háznál, hova a lap anyagi és szellemi részét illető küldemények is czímzendők.

Hirdetések jutányos árban. Bélyegdíj 30 kr.

Mükedvelő társulatunk.

(á) Maholnap harmincz évet tölt be városunkban e társulat, mely három évtized lefolyása alatt annyi nemest, szépet, szívet-lelket nemesítőt, jó ízlést és műveltséget tudott terjeszteni e város közönsége között.

Hosszu idő a nemes küzdelem, az emberi társadalomnak e munkát igénylő mezején s ennyi idő után megérdemelné, hogy élettörténete lásson napvilágot, hogy elevenedjék fel a társulat élő s már régóta működő tagjainak lelkében a lefolyt szép mult emléke s ujult erő költözne a szívekbe és erekbe e téren is rendületlenül szolgálni a közjót, egyengetni az utat a magasztos eszmék honába; de azért is, hogy az ifjabb nemzedék tanuljon lelkesedni s akarjon egyesült erővel tenni oly ügyekért s oly célokra, melyek az emberi nemet díszítik s a társadalom jólétét előmozdítják.

Nem lehet célunk, de szűk terünk is gátolna abban, hogy mi itt apró részletekbe bocsátkozva e nemes intézmény genealogiáját levezessük: célunk ezuttal csak az, hogy régebbi s közelebbi életét tekintsük meg e társulatnak s megkérdezzük önmagunktól, hogy voltaképen mik is azon tényezők, melyek ma annak működését megbénították, jó hírnevét, hathatós munkásságát meggyengítették.

Mindenesetre, — legalább nézetünk szerint — fontos okoknak kellett itt az akadályokat képezniök.

Talán vezérszereplők hiánya, vagy a társulat tagjainak ernyedése, s a társulattól való kilépése, vagy a közönség rideg s ez intézménnyel szemben meg nem érdemelt magatartása, hogy úgy mondjuk közönye?

Ki adja meg erre a feleletet?

Hiszen az a társulat, mely működése alatt

fáradtságot, áldozatot nem kimélve, a nemes lelkesedés lángjától égve kilencz ezer forintot tudott már eddig jótékony célra összegyűjteni, nem nélkülözte a vezérférfiakat, mert ezek nélkül egy ily társulat virágzása nem is képzelhető.

A tagok ernyedetlen munkásságát s nem egyszer saját zsebéből hozott áldozatait a nagy közönség, mely igaz, hogy igen sokszor csak bírál, de ha kevésszer is elismeri, mert látja s be kell látnia az érdemeket. Igen jól tudjuk, hogy egy, a társadalom javára szervezkedett társulat nemcsak vezérférfiakat, de jó közmunkásokat is követel, hogy a cél eléressék, s hogy ez tényleg megvolt, ugyancsak a társulat szép multja igazolja.

Hogy a közönség nem késett úgy a szellemi élvezet fölhasználásában, mint nem fukarkodott az anyagi áldozatok meghozatalában, talán mondanunk is felesleges; mert hiszen lelkesedhetik az a mükedvelő-társulat s annak minden egyes tagja, ha nincs közönség, mely azt méltányolja s filléreit le nem rakja az emberiség legszentebb érdekeinek támogatására emelt oltárookra.

Igy tehát felhozott okaink, melyekkel a társulat működésének hanyatlását bebizonyíthatnók, a fennebbiek alapján önként esznek.

Ámde multról s jelenről kell beszélnünk.

Mig elismerjük a vezérszereplők ügyességét és tapintatosságát, mig tisztelettel hajlunk meg a társulat régi gárdája előtt s örömmel regisztráljuk a közönség nemeslelkűségét: tartózkodva még legkisebb árnyalatától is a személyeskedésnek csak az ügy iránt érzett jó szándékból s a társulat reputációja érdekében óhajtunk szolgálatot tenni, midőn jelen helyzetünkre reflectálunk.

Alig két éve társulatunk oly vajudáson

ment keresztül, melynek folytán a lét és nem lét kérdése között forgott, míg azt jelenlegi igazgatója a végbukástól megmentendő kezeibe nem vette.

Azóta élünk most is, nem, csak vegetálunk. A közöny, az érzékenykedés meglazította a munkakedvet; a közmunkások száma megfogytakozott; a legjobb ügyekért folytatott nemes tettvágy megtörten hanyatlik alá; az összetartó kapcsolatok szétszakadoztak s csak egy-két régi mükedvelő áll erős sziklaként a működők között, még mindig jobb jövőt várva, remélve.

Egy év óta az alapszabályok értelmében tartandó rendes közgyűlés nem volt; ma e társulatnak sem elnöke, sem választmánya nincs; a legjelesebb s társas életünkben talán többé elő nem forduló ünnepélyeink alkalmával nagy ügygyel-bajjal tudtunk — s akkor is ephemer értékű dialog-féle előadást tartani összesen egy év alatt két előadást tudtunk összehozni.

Hát bizony ne ámitsuk magunkat, hanem valljuk meg őszintén, hogy ez nagy szegénység, mely annyival inkább szembeszökő, mert az előző években még nyolcz előadást, ezek között egy pár nagyobb szabású darabot hozott színre e társulat, concertet rendezett stb.

Ezek után az volna a teendő, hogy az oly szép multú mükedvelő-társulat újra szervezkedjék, s ha talán csüggedés szállná meg a tette erős lelküeket, merítsenek lelkesedést a multból, serkentsék együttműködésre mindazokat, a kikben csak némi érdeklődés is mutatkozik az ügy iránt. Egy fejlődő város érdeke mind több és több igényeket támaszt úgy magokkal a lakosokkal, mint más haladó városokkal szemben. Ne gördítsen egyik erő a másik elé akadályt, sőt inkább egymást buzdítva s támogatva siessen emelni e kis város társadalmának hova-tovább fejlődését, s akkor biztosak lehet-

TÁRCZA.

A nagytiszteletű ur árvái.

— Beszély. —

Írta: Kanizsay Endre.

(Folytatás.)

— Nem, soha, tudd meg, ezt megakadályozom, ha az ég, föld összeszakad is . . . és sirva borult le a pamlagra . . . zokogva szegény keservesen . . .

— Kedves feleségem, ne indulatoskodj. Én nem hívtalt, hideg csillogó fényt, dicsőséget keresek lányomnak, hanem — embert! Különben is, mint mondtam ez leányom dolga.

Aztán ha leányunk gazdag, Pista meg szegény, nincs mit félni az anyagi gondoktól, annál jobban megbecsüli a feleségét. Pista nagyon régi nemes családból való, — mit tehet ő róla, hogy a nagyapja mint „nemes“ ember elperelte mindenét? Ő talpig becsületes ember, kiismertem szívét, jellemét gyerek kora óta, felügyeletem alatt volt, meg vagyok győződve róla, hogy egymást nagyon szeretik, boldogok lesznek. A boldogságnak és szeretetnek nincs szüksége fényre, sem nem törődik a pletyka kávé-nénikék hizelgő hazudozásával. Semmiféle rang és méltóság nem pótolja a szív érzelmét.

Az egyszerűemberek között sokkal több boldogabb és megelégedettebb embert, családot láttam én már, mint a parthie-vadászat által összekerített házaspárok vixos pallóin.

Miért vegyek én zsákba macskát, mit ismerem

én erkölcsét, jellemét, egyik másik „jó parthienak“ egyszeri, kétszeri látás, tapasztalásból? Én csöndes házi békének vagyok is, voltam is barátja, ezt óhajtom gyermekeimnek is.

Elemért még ne is említsd. Az szeretné a leányod hozományát, — mint ügyvéd, családi összeköttetéseinket, ismeretségünket, a melyből kitünő tőkét csinálna, — idővel azonban zsarnokoskodnék leányod felett. Elemérnek csak pénz kell, ő a spekulatív embere. Benne van az a zsidóvér, melyet semmiféle nevelés nem képes kiirtani. Nyugodj bele, Juliska mellőz mindenkit, mert Pistát szereti. Aztán nem következik az, hogy mindig falusi pap legyen.

Szép alakja és kitünő szónoki képességéhez csak annyi kell, (azt meg szereznünk) mintegy kis mustármag, emelkedhetik ő is magasra. Én se lettem volna professor soha mint felszentelt pap, de mint tudod vigyázatlanságból ellőttem egy ujjomat s ilyen kézzel nem oszthattam uriszent vacsorát. Szegény voltam én is s im nem szerettem tisztességes vagyont, nem kiküzdöttem-e magam, hogy ez országhírű kolégium igazgatója legyek? Nyugodj bele, Pistánál különb vöd . . .

— Az akasztófára valónál, a ki egész éjszakán keresztül dőzsöl korhely cimboráival, pincéről pincére, kávéházról kávéházra, a ki annyira megfedkezik magáról részeg fővel mint Elemér mondja, hogy még a pincér leányt is megölelgeti.

— Elég! . . . vágott közbe a nagytiszt. ur, most már majd én is kitalálok jönni a sodromból, pedig nem szeretném, hogy 40 év multán most legyen köztünk családi perpatvar. Én is, te is mást akarunk, egyikünk sem dönt, leányom fog határozni. Ha Pistát nem szereti én egy szóval sem erőltetem hozzá.

A mi pedig a Pista dőzsöléseit illeti, mutass föl nekem csak egyetlenegy jóra való vialis embert, a ki mulatni ne szeretne. Maga az üdvözítő sem volt idegen a szelid örömtől. Ha mi tovább megyünk, azzal csak azt mutatjuk meg, hogy nála sokkal gyarlóbbak vagyunk. Adott a sors elég gondot, bánatot, bölcsen gondoskodott annak az orvosságáról is. — Mikor a német egyetemeken jártam, láttam a burskottól oly hajmeresztő kicsapongásokat, a miről fogalmam sem volt s mégis épen ezekből kerültek ki Németország bölcsei. Luther mondta, hogy bolond ember az a ki az élet örömeit tárt karokkal nem élvezi, a ki idegen a szép asszonyoktól, bortól, zenétől. Pap vagyok, a Luther mondása előttem szentírás. Én is olyan voltam mint a többi. Ha elregélném neked, hogy enyedi diák korunkban milyen bolondokat tettünk, hát minden hajad szála az ég felé állana s nem hinnéd, hogy én vagyok én, — mégis ember lett mindnyájunkból s nem pirulunk el, ha eszünkbe jut. Szerenesétlen vérmérséklet az, a hol a forrpon o foknál feljebb nem emelkedik. Hát Petőfi, hát Csokonai, hát Horác: „Nunc est bibendum.“

A nagytiszt. ur hirtelen észre sem vette, hogy a korhelyek ügyvéde lett s már már a klasszikusokból vett citatumokkal igyekezett argumentumokat, dokumentumokat szedegetni, de eszébe jutván, hogy a felesége nem tud se diákul, se görögül, hát csak abba hagyta.

— Hát adj neki kölcsön buzát, csinálj a koldus fiaddal a mi tetszik, de a leányom jövőjét bizd reám, ilyen leányt . . .? megverne az Isten ha egy semminélküli emberhez adnám, nem, soha . . . soha . . . inkább maradjon a nyakunkon vén leánynak. Azt mondod, hogy Elemért nem szereti, hát . . . [itt

tínik, hogyha a társulat újjászervezkedve, régi jó nevéhez híven a tettek mezejére lép, a közönség, mely a nemes cselekedetekre meghozta a multban áldozatát, most is tettekkel fogja megbizonyítani meleg érdeklődését. Ezt megtenni megköveteli városunk társadalma s műkedvelő-társulatunk multja.

Az eszmék diadala.

Irta: *Parkas István.*

(Folyt. és vége)

Gróf Széchenyi mindenek fölött magyar volt. Hogy rajongva kedvelt nemzetét a tespedéssel együtt járó enyészettől megmentse, mindenek előtt föl kellett azt ráznia álmából. Érezte és ismerte elmara-dottságát a nyugat művelt nemzeteitől, azért hatott társadalmilag nemzete csinosodására, műveltségének emelésére. És hogy képessé tegye Magyarországot nagy nemzetközi verseny megfutasára, igyekezett kifejteni gazdasági erejét. És mert tudta, hogy gazdag nemzet képes csak saját műveltségét, egyéniségét, függetlenségét s nemzeti szabadságát fenntartani, azon iparkodott, hogy Magyarországnak mindazt megszerezze, mi jólétét, gyarapodását, kulturáját biztosíthatná. — És a nemzeti jólét, nagyság és közművelődés érdekében, szóval a honi kultúra összes ágainak erős és virágzóvá tétele céljából, sürgette az egész nemzetre kiható társadalmi akciót, a vállvetett összetartó közös működést s egyetértést, mint hathatós tényezőket annak emelésére.

Küzdenünk kell tehát és közreműködünk mindnyájunknak egyformán, hogy a nemzeti haladás és kultúra szekerét kiki a magahatáskörében előmozdítsa. Az egyik tudományával, a másik mesterségével a legtöbben karjaikkal, de mindnyájan szívünk lángoló szeretetével, kell, hogy szolgáljuk a közös hazát, mely bölcsőnk volt s majdan sirunk is, mely ápol és eltakar.

Ámde a hon akkor virul, a nemzet akkor fejlődik kulturális szempontból, ha virágzik az irodalom, tudomány és művészet, ha terjed a közműveltség, ha emelkedik az ipar, fejlődik a kereskedelem, ha javul a nemzet gazdaság. Tegye meg tehát mindenki lelkiismeretesen a maga kötelességét; helyét, melyet elfoglal, töltsse be derckasan, szerezzen becsületet a magyar névnek mindenki, a maga szakmájának szorgalom és szakértelem által való emelésével s a nemzet saját fiainak vállán emelkedik nagygyá és dicsővé.

Magyarországon „minden ember legyen ember és magyar.” Legyünk büszkék arra, hogy magyarok vagyunk.

Krasznának nem tehető jogos szemrehányás e tekintetben. Van olvasó körünk. Nem kimélünk semmi áldozatot a honi irodalom és közművelődés oltárára. Küzdünk, mert érezzük, hogy közös magyar hazánk „melyen kívül nincsen számunkra hely” csak úgy és akkor fog felvirulni ha fiai a hazafiság fejlesztésben és nemzeti irányú lapok, könyvek és irodalom terjesztésében szóval a magyar kultúra

azt akarta mondani a nagytiszt. asszony, hogy hiszen én is jobb szerettem volna annak idejében a gazdag vásárushoz menni, de csak elhagytam a pénztárnokék Tinikéje is emlékszel reá, hogy majd agyon sirta magát, mikor szülei a gazdag henteshez adták s most van e nála boldogabb? No hiszen majd beszélek én azzal a leánnyal, tört ki a nagytiszt. asszony, hatalmasan gesztikulálva a kezében levő takarékpénztári könyvecskével

Nem folytathatta tovább, a nagytiszt. urnak lecke órára kellett menni épen.

IV.

Lenn a lugas árnyas lombjai közt, egy kis ke-rek asztal mellett, egyedül volt a nagy család bál-ványa, a szép Juliska. Himzése hanyagul volt elébe dobva, egy könyv fölnyitatlan hevert előtte. Nem volt nyugta, fölkel s elindult bolyongani, ábrándozásait folytatni a kert rózsafákkal szegélyezett ösvé-nyére. Minden fa, minden bokor virág, lépten nyo-mon új és új emlékeket idézett fel lelkében. Itt ta-nulták együtt a leckét e gyepágyon . . . itt magya-rárgatta a nehéz feladatokat . . . Óh, beh kedves tanító volt . . . e tövises rózsabokor vérezte meg kezét, szaggatta össze ruháit, mikor az a másik ját-szás közben durván odalökte . . . e sugárfa alatt csattant el titokban az első forró csók, mely a mennyország minden édenénél edesebb volt . . .

Majd önkénytelenül a lugasba tért vissza ismét. Kivett zsebéből egy egyszerű kis levelet s egy gyö-nyörű ébenfa szelencét. Azt ő küldte, ezt az a má-sik. És mennyit tudott e két tárgy vele beszélni.

— Maradj itt, ne menj el, látod mily fényes, ragyogó vagyok, — beszélt hozzá az ébenfa szelen-céből kihullott, drága gyémántokkal kirakott ékszer

meghonosításában és hazaszeretben egyértelmében lesznek.

És e hazafiságnak nem ideig-óráig fellobogó lángban, hanem folyvást izzó állapotban levő pa-rázásban kell nyilatkoznia, melynek kohója: a honi közműveltség.

„Gyümölcs a honfitett, a mely csak ott terem, Hol napként te ragyogsz, dicső honszeretem” mond a lánglelkű költő.

Mulasztásait a multnak, mely összetett kézzel nézte fajunk pusztulását mi vagyunk hivatva helyre hozni. Mentsük meg fajunkat, birtokban, népben, nyelvben, irodalomban és kultúrában a mi még meg-menthető; mert minden talpalatnyi térrel, melyet hazánkban a magyarság elveszt hazánk ezer éves állami jellegének biztonságára csorbul.

És ez úgy van. Mert nyelvében, irodalmában él a nemzet. Szellem, észjárása, felfogása ebben nyerne kifejezést. Legnagyobb kincse minden nép-nek kétségen kívül a maga nemzeti nyelve és iro-dalma. A magyar földön Kárpátoztól Adriáig vissz-hangozzék a magyar nyelv és irodalom. Az ősök meghódíták e földet a nemzetnek. Mi hódítsuk meg azt a nyelvnek, honi irodalomnak és nemzetiségnek.

Ezen cél lebeg előttünk a mai országos ünnep megtartása alkalmával is. Ne sajnáljuk hát filléreink-et a közművelődési-egylet oltárára, mely a legnem-zetibb célt tűzte ki maga elé.

„Hass, alkoss, gyarapíts, s a haza fényre de-rül” mondja koszos lantosunk Kőlcsey.

Küzdenünk kell a kitartás csüggedetlenségével, a diadal biztos reményével, míg a haza idegen pol-gárai szívérelemben mindnyájan egyek lesznek. Ha-zánk többi népeinek nem lehet érdeke az, hogy a magyar elsatnyuljon, hogy az állam területén idegen kultúra domináljon; mert ha ez az eset beáll, vége lesz az állam alkotmányának is, mely mindnyájunk-nak egyforma jogokat és szabadságot biztosít. A közjó az állam érdeke követeli tehát azt, hogy az állam területén a magyar kultúra uralkodjék. Igen kívánatos, hogy hazánk összes népeit a magyar kul-túra forrassza össze a honszeretben: mert mindad-dig, míg az idegen kultúra után epekednek, a haza-fiságnak más értéke lesz és Magyarország csak akkor lehet erős, ha 15 millió lakosa magát ma-gyarállampolgárnak vallja.

Legyen Kraszna mvarosa továbbra is a haza-szeretet fészke a lángoló patriotizmus gyújtópontja, a kölcsönös nagyrabecsülés és szeretet oltára, váro-sunk és vidékünk érdekeinek művelője, a magyar nemzetiségnek oszlopa, a közműveltség fáklya vi-vője!

Éljen a szabad magyar sajtó!

Éljen a sajtószabadság!

Városi közgyűlés.

Szilágy-Somlyó város képviselő-testülete hétfőn tartott közgyűlésének érdekesebb pontjai.

A polgármester jelentést tett a város állapotáról az 1887-ik évben. Minden tekintetben kimerítő elabo-ratum volt ez, mely a város állapotát részletesen fel-tűntette. A közgyűlés helyeslő nyilatkozatok között

s ragyogó színének százféle színben tündöklő sugá-rai, mind megannyi finom csábító varázsszálakkal igyekezett gyöngéd szívét körülhálózni . . . ne hagyj itt kis kertedet, virágaidat, s e kedves lugast, ne hagyj itt öreg szüleidet, — mit ér nekik az élet nélkülöd, „hisz te voltál boldogságok csillaga”, csil-lag nélkül oly sötét lesz életük alkonya! Lásd én pompás hintóban viszlek az estélyekre, színházba, bálba . . . szépséged, gazdagságod, kedvességod ho-mályba borítja barátnőidet . . . hódoló tisztelettel fognak körülrajongni a férfiak . . . férjre megas, fényes polc vár . . . együtt fogsz vele emelkedni te is . . . az idő jó orvos, begyógyítja az érzékeny, kedést, felejt el az ifjúkor bohó gyermek álmait. . .

A másik is beszélt hozzá, az a kislevélke. Pe-dig nem volt benne egy sor írás sem, csupán egy hervadt nefeje! És ez a kis hervadt virág nem mondott egyebet csak ennyit: ne felejt! Óh, de ab-ban az egy szóban a mennyország minden üdve, boldogsága kivolt fejezve.

Aztán beszélt az a kis virág, ha a levél hall-gatott is. Lásd — szólott, — a hol én születtem, ot-tan is vannak virágok, ott is van szép kis kert, hozd el oda kedvenc virágaidat, testvérekül fogadjuk. igaz, nem vár rád hideg, csillogó fény, de vár a szerető szív melege . . . nem fog körülrajongni a hízogók csoportja, de az egyszerű falusi nép mes-terkéletlen szeretete igazabb, állandóbb . . . hogy fognak szeretni, hogy epednek utánad . . . ne csá-bitson el a fény, a látszat, emlékezz esküdre . . . ne küld el azt a kis papírt.

És Juliska önkénytelenül keresett a papirko-sárban két kis szeletke papírt. Egyszer az ifjú kor könnyelmű bohó tréfái közt, itt a lugasban, ajk-ajkot érve beszélgettek, hogyha valaha egymást

szavazott elismerést polgármesternek kifejtett buzgal-máért.

A kir. belügyminiszter a folyó évi költségvetést áttekintve jóváhagyólag visszaküldi.

A vall. és közokt. ügyi m. k. miniszterium a helybeli rom. kath. gymnasium helyiségeire vonatkozó-lag a patronusi jogokat gyakorló várost e jogainak gyakorlásában nem korlátozza, annyival kevésbé mert annak fenntartásához áldozataival hozzá járul. Tudomásul vétetik.

A vármegye törvényhatósági bizottságának Sz.-Somlyó hatósági s illetőségi jogkörét tárgyzó szabá-lyrendelet jóváhagyási határozata tudomásul vétetik.

A n.-várad postaigazgatóság a helybeli posta személyzetet egy szolgálóval kiegészíti.

Polgármester jelenti, hogy az üresedésbe jött szá-m-vevői s nyilvántartói állás ideiglenesen helyettesítéssék. Főjegyző felkérte a helyettesítést s egyidejűleg ha-tározatba megy, hogy ez állomásokra pályázat hird-etetik s a pályázók harminc napon belül folyamodvá-nyaikat szakképzettségükről tanuskodó bizonyítványuk kíséretében benyújtsák.

Kovács István festő legalább 100 frt segélyt kér külföldi útjára. Tekintve a segélyalap kevés voltát s több oldalról igénybe vételét, a közgyűlés csak 50 frtot szavazhat meg.

A gőzfürdő építésének megkezdése tárgyában élénk eszmecsere fejlődött ki. A képviselő kisebb száma csak a részvényösszegek lefizetése után, nagyobb része pedig még e hóban való megkezdését látja szükséges-nek. Az égetően szükséges gőzfürdő építésének megkez-dése határozattá vált s a közgyűlés Ruzska István kép-viselőt felkéri, hogy az alírt részvényesektől az össze-get 14 nap alatt hajtssa be.

Szatmár-Németi sz. kir. város árvíz-védelmi és segélyző bizottsága felhívást intézett a városhoz segé-lyezés végett. A közgyűlés 50 frtot szavazott meg e célra.

Paskuj István alkapitány hivatali állásáról lemond. Tudomásul vétetik s a közgyűlés a helyettesíthetősé idejéig nevezett alkapitányt hivatali teendőinek végzé-sére kötelezi.

Különfélék.

* **Előfizetési Felhívás.** Lapunk ez év első negyedét megfutván, a jelen számmal a máso-dik évnegyedbe lép. Az osztatlan pártfogás és érdeklődés, melyet ez évnegyed alkalmából is a nagyközönség részéről tapasztaltunk, jól eső biztatás nekünk arra nézve, hogy utunkat a megkezdett alapon tovább folytassuk: előfizetést nyitunk tehát a „Szilágy-Somlyó” máso-dik évnegyedére. Az előfizetési feltételek az eddigiek s csupán arra kérjük a szíves meg-rendelöket, hogy a nyomtatandó példányok meghatározása tekintetéből szíve-kedjenek az előfizetési pénzt idejekorán a kiadóhivatalba be-küldeni. Az előfizetési feltételek a lap homlok-zatán olvashatók.

A „Szilágy Somlyó” szerkesztősége.

* **Pall Sándor** kir. tanácsos, a kolozsvári tanke-rület főigazgatója, — ki még a mult évben az itteni rom. kath. algymnasiumban is látogatást tett — a téli hónapokat betegeskedve töltötte el s még mindig tartó gyengesége miatt a vall. és közokt. ügyi minisz-terül, a tankerületi főigazgatók s veteránja nyuga-lomba szándékozik menni, minek folytán ez évben mi-niszteri biztosok fogják a kerületi tanintézeteket meg-látogatni.

nem szeretnék, ezzel adják egymásnak tudtára: „Mást szeretek. Nem akarlak boldogtalanná tenni. Isten áldjon meg.” És ezt leírták mindketten, külön egy-egy kis szeletke papírra, — majd nagyot ka-cagva rajta, dobták be a papirkosárba.

Vajjon itt van e még? Nem lelte sohol. E he-lyett akadt hófehér bársony-puha kacsóiba egy név-jegy, melynek megpillantásakor mintha kigyó csipte volna meg, fölszisszent:

D. Villám Elemér köz. és váltóügyvéd jelölt.

Betette a névjegyet a drága ékszerrel együtt az ébenfa szelencébe, — s a levelet és hervadt vi-rágot csöközőnnel borítva el, — amazz, mamájának mit sem szólva, szobaleányától vissza küldte oda, a honnan küldetett.

Hasztalan volt a nagytiszt. asszony törekvése, ámbar a délutáni uzsonnákon a felbérelt kávééni-kék nem szüntek meg naponta gyalázni leánya szíve bálványát s az egekig magasztalni azt a másikat. A szív érzése erősebb volt az agy működésénél.

Mikor aztán már minden érvből kifogyott, lát-szólag belenyugodott a dologba, legyen hát az ő akaratjok, sőt még ő sürgette, hogy mihamar legyen boldog kedves leánya. Ez a kívánsága mihamar teljesséni is látszott.

A jegyváltás annak rendi és módja szerint megtörténvén, a lakadalom hat hétre tüzetett ki, arra a napra, a melyen a nagytiszt. ur 40 évi hű szol-gálata után végleg nyugalmba lépni szándékozott.

(Folyt. köv.)

* **A szilágy-somlyói jótékony nőegylet évi közgyűlését** f. hó 3-án tartotta meg, mely alkalommal az egy-let elnöke Nagy Lászlóné urnő az ügy nagy kárára lemondott. (Beküldetett.)

* **A sorozó bizottság** működését úgy nálunk, mint Krasznán befejezte, az eredmény nem a legkecsesetebb, igaz ugyan, hogy a létszám kitelt mindkét helyen, de a kik szemügyre vették a vidékről is bejött fiatal-
got, bizony szomorú képét láthatták bennük az ifju nemzedék satnyulásának!

* **Színház.** Homokay László szintársulata Tasnádon játszik, mint halljuk jó erőkből áll s néhány előadásra hozzánk készül.

* **Városunk kedves kis aprósága,** vagy helyesebben táncitanuló közönsége László István jeles táncitanító vezetése mellett — intelligenciánk meglegedésére — már eddig is igen szép haladást tanusított úgy a testtartás, mint a tánc művészete s az illem sokszor bizony ne-
vetséges szabályai elsajátításában. Igazán, oly szívesen elnézi őket az ember... Oh azok a kedves aranyos kis gyöngy-kisasszonykák, azok a bámeszkodóan vig, esi-
nos és finom gavallérjelöltek, az az elpusztíthatatlan játszi vidámság, enyelgés, folyton mulattató naiv cse-
vegés, gyermekies gondtalanság... aztán azok a gracióz mozdulatok, kimért taktusok, pici, stb... Nemde nem esoda, ha a jövő évtized szép leányaiban és gavalléraiban oly igazán gyönyörködnek esténként a boldog mamák, a büszke papák — no meg az ér-
deklődő közönség?!

* **A terménytér befűsítése.** A múlt év őszén igazi örömmel szemléltük a pusztaságiban meglepő termény-
tér befűsítését, remélve, hogy az eddig figyelmen kívül hagyott hely ez által esinosabb képet nyer; a napok-
ban ismét azt tapasztaltuk, hogy sok helyen új beűlte-
tés vált szükségessé, melyet egyik derék polgártársunk a tavalihoz hasonló buzgósággal vitet véghez. Sajnos,
de kárba veszett munka lesz az mindaddig, míg rend-
őrségünk erőiesen nem intézkedik s heti vásárok al-
kalmával kiküldendő közegei által birságolás terhe
alatt meg nem akadályozza a marhák rombolási törek-
véseit.

* **Gyűlés.** A helybeli ipariskolai bizottság jövő
vasárnap d. e. 11 órakor szokott helyiségében gyűlést
tart, melyre a bizottság tagjait ez uton is meghívja az
elnökség.

* **Br. Bánffy György** telkén a vaspályával szemben
csertőrk malmot állítanak fel. Ugy látszik vidékünk s
városunk erdői a timár iparnak fejlesztésére nyujta-
nak ezzel jobb kilátást.

* **Bor és sörfogyasztási adóemelése.** April hó 1-
től úgy a bor- mint a sörfogyasztásra 50% adóemelés
rovatott ki; nem lehet kifogásunk a legfőbb jogok
gyakorlóinak ez intézkedése ellen; de ha ébren álmodók
volnánk, abban a hitben ringatnók magunkat, hogy
vagy pénzünk szaporodott meg, vagy a phylloxera
pusztult el s a jövő nyáron szebb jövedelmi forrásaink
lesznek, a miből azt fedezhetjük, vagy nagy háborura
készülünk és sok pénz kell hozzá.

* **Építkezések.** Finger Lajos jóhirű vendéglőstünk
és Porjes Sámuel vállalkozó szellemű kereskedőnk a
Rákócy-utca elején, mint a tervrajzokból következtet-
hető — csinos házakat építtetnek. Az alapépítkezés
már javában folyik s mire beköszönt az ősz, két szép
ház fogja diszíteni azt az eddig oly puszta helyet, az
utcat és a várost.

* **Krasznán hétfőn** nagy marhavásár tartatott s
úgy a keresletben, mint a kínálatban nem volt hiány;
az árak, duzzára a tavaszi időszaknak, nem igen voltak
emelkedettek.

* **Időjárásunk** igazán változatos, olyan, mint a
szeszélyes asszony, majd a legszebb tavaszi napra ál-
redünk s gyönyörködünk az új életben s abban a lán-
goló buzgalomban, melyet kifejt a nap mulasztásai
helyrehozásában, majd — mintha megirigyelné a fakadó
rügyet, a nyíló flórárt — hirtelen beborul, hideg szél
sívít végig, havas eső hull úgy, hogy a fűtés és téli
kabát jobban felfér most április derekán, mint a hi-
deg decemberben. Különben praktikus gazdáink bő-
termő évet jósolnak.

* **Szilágy-Somlyó város** f. hó 9-én délelőtt köz-
gyűlést tartott következő tárgysorozattal: 1. Polgár-
mester jelentése a város állapota és a városi tisztvisé-
lők 1887. évi tevékenységéről. 2. M. kir. belügyminisz-
teri határozat a város 1888. évi költségvetése tárgyá-
ban. 3. A vallás és közoktatásügyi m. kir. minisztérium
határozata a helybeli r. k. gimnasiun helyiségeire vo-
natkozólag. 4. A vármegye törvényhatósági bizottságá-
nak Sz. Somlyó város hatósági és illetőségi jogkörét
tárgyazó szabályrendelet jóváhagyásáról határozata. 5.
A nagyvárad postagazgatóság átirata a helybeli pos-
tának kellő személyzeti ellátása iránt. 6. A m. kir.
államvasutak igazgatósága átirata a nagyvárad vasúti
őrszekítettés tárgyában. 7. Az építészeti hivatal a vici-
nál uthalózat újabb megállapítása iránti előterjesztése.
8. A szegényalap tulajdonához tartozó „Sájtér“-féle ház
eladására vonatkozó intézkedés. 9. Városgazda száma-
dása az 1887-ik évről az ovoida tulajdonát képező pok-
róczhegyi szőlő kezeléséről. 10. Bizottsági jelentés a fa-
iskola bérbeadásáról. 11. Polgármester jelentése a szám-
vevői állás ideiglenes helyettesítéséről. 12. Kovács Ist-
ván festőművész kérelme segélyezés iránt. 13. Polgár-
mester előterjesztése a gőzfürdő építési ügyében. 14.
Lászlóffy István v. írrok fegyelmi ügye. Póttárgyak:
Miniszteri rendelet a regálékötelezett italméréssel kap-
csolatos üzemlekről alkotott szabályrendelet jóváhagyása
iránt. — Szatmár-Németi sz. kir. város árvíz-védelmi
és segélyző bizottságának felhívása. — Selmeczi Jó-
zsefné kérelme szülésznoi oklevele kihirdetése iránt. —
Ajánlat a kisdedovoda tulajdonát képező bolthelyiség
bérbevétele iránt. — Ifj. Páskuj István alkapitánynak
hivatali állásáról lemondása. — Schlesinger Adolf által
kibérelt kisdedovoda tulajdonát tevő bolthelyiség bér-
lete feletti intézkedés.

* **Milyen hosszú a nap áprilisban?** Április 1-én a
nap 5 óra 39 perckor kelt és 6 óra 30 perckor nyu-
godott le, tehát a nap hossza 12 óra 51 perc volt. 30-
án a nap 4 óra 45 perckor fog kelni és 7 óra 9 perc-
kor lenyugodni, tehát a nap hossza 14 óra 24 perc
lesz. E szerint a nap április hó folyamán 1 óra 33

perccel nő s az éjszaka természetesen ugyanaannyival
rövidül.

* **„Lobogó“-hoz** címzett s a város tulajdonát
képező vendéglőadót, mint azt e lapunkban közlé tett
hirdetésből is olvashatja t. közönségünk ifj. P á s k u j
István bérelte ki. Több bankett alkalmával meggyő-
ződünk igen jó konyhájáról s a kiszolgálás pontossá-
gáról s így alapos okunk van hinni, hogy P á s k u j
István úgy a helybeliek mint idegenek igényeit teljes
mértékben ki fogja elégíteni.

* **Phylloxera ellen.** Minden eddigi, a phylloxera
járvány ellen ajánlott szerek között legtöbb figyelmet
érdemel a „Schlenker Iván és társa vegyészeti és
technikai laboratoriuma által Budafokon (Promontor)
feltalált „irtó és trigyaszter“ (szénkéng phosphaat). An-
nál inkább ajánljuk ezen szert a t. szőlőbirtokosok fi-
gyelmébe, mert ez által a phylloxera gyökeresen kiir-
tatik, a tőkének legkevésbé sem árt, sőt a már meg-
támadott és beteg szőlőtőkék ismét életre kelnek és
termőképességét elősegíti, mely eredmény Magyaror-
szág különböző vidékein több mint fél millió szőlő-
kén fényesen konstatáltatott. Félhívjuk tehát t. olva-
sóink figyelmét az erre vonatkozó hirdetésre.

— **Új acélredő a jők.** Az újkor legnépszerűbb
találmánya közé tartoznak feltétlenül az acélredő ajtóit is
Egyik tulajdonságuk, hogy zajtalanul működnek, de facto arra
is alkalmazhatók, hogy zajtalanul nagy reclan nélkül minde-
niütt meghonosodnak. A legszebb paloták, egyszerű mezei la-
kok, elegáns villák, indóházak, raktárak, őrházak, színházak,
gyárak és üzlethelyiségek mindannyian el vannak látva, vagy
rövid idő múlva ily redőajtókkal láttatnak el Hogy vala-
mely tárgy általánosan s majdnem minden feldicsérés nélkül
meghonosodik és közjóvá válik, egyszerűen azzal magyaráz-
ható meg, hogy e találmány azelőtt sorolándó, melyekben az
az előtt létezettnek valóságos javításához szükséges minden
feltételt belefoglaltatik.

Feltalálók és találmányok valóban bőven vannak. A
szabadalmi irodák bárkiné, a ki szabadalmat óhajt és díjat
lefizeti kieszközlik a kívánt privilegiumot, azt gondolván ma-
gukban: „Te szegény bolond!“ ily haszontalan tárgyat szaba-
dalmaztatsz és még fizetsz érte szabadalmi illetéket. De
a feltaláló, találmányát ép oly szemekkel nézi, mint egy anya,
ki csuf gyermekét a világon a legszebbnek tartja. Csak ha
találmánya már használatba került és kitűnik hogy gépe,
melyivel készített akar készíteni, rántott levest főz, akkor oda
minden illúzió. Másként van ez oly találmányoknál, a melyek
tényleges értékkel, az egész világ részére értékkel bírnak.
Ily találmányok nemcsak hogy igen célszerűnek bizonyulnak,
de gyakran azt is konstatálhatni, hogy a találmány oly cé-
lokra is szolgál, a melyekre a feltaláló nem is gondolt És ez
így van az acélredő-ajtóknál is! Eredetileg a feltaláló egy
ajtót kívánt létesíteni, mely mintegy parancsszóra egy kis
tartályban eltűnik. Azt lehetne gondolni, hogy mint az ember
az uszást a békától, vagy a kormányrudat a halfarktól ta-
nulta el, úgy a redőajtók feltalálója a csigát leste meg. A
redő-ajtó is egész hosszában jön ki kis házából, hogy alig
hihetni, miszerint lehetséges, hogy egy oly nagy tárgy ily kis
helyen volt elhelyezve, melybe ismét gyorsan eltűnik, ha úgy
akarjuk, mint a csiga. Ez egyszerű és csodálatos rendszer
magában is elégséges volna a találmányt híressé tenni, de
mint említettük, újabb előnyök, a melyekre a feltaláló nem
gondolt még elősegítették ezt. Így például egy gyenge redő-
ajtó, a hullámos lemez tulajdonságai folytán, melyből a redő-
ajtó el lön készítve, a tűznek sokkal tovább ellentáll, mint
a legvastagabb sima vasajtó Egy további példa! Egyetlen be-
törő sem merészkedik egy redőajtó feltöréséhez fogni, inkább
bajlódik bármely tömör vasajtóval, mert itt nyugodtan furhat
és feszíthet, míg a redő léc legesekélyebb érintése által oly
lármát okoz, hogy azonnal elárulatik És ha már a redő-aj-
tók előre nem látott előnyei oly nagyok és megbecsülhetetlen-
nek, még inkább azon tulajdonságai, melyeket a feltaláló éles
elmével kidolgozott és előre számításba vett! A redőajtók ezen
hasznos oldalai alig sorolhatók mind fel. A redőajtók tartó-
sabbak, egyszerűbbek, szebbek, olcsóbbak mint a fa- vagy
vasból való egyéb ajtók Alig szükségnek tért, tehát nem
foglalnak el helyet. Minden nagyságban elkészíthetők, tehát
színházi függönyök és választó falakul is alkalmaznak. Egy
gyenge személy által is könnyen fel- és le zárhatók, s e célra
üzleteknél külön szolgára nincs szükség. A redőajtó oly egy-
szerű, hogy bárki minden szakértő nélkül felállíthatja. Szóval:
a redőajtó oly találmány, mely tökéletes, melyről tehát teljes
joggal mondható, hogy szegénynek és gazdagnak egyaránt
az egész világnak való, mert hasznos, jó és olcsó. Az ily acél-
redőajtók legiobb hírv gyárosa Robiesek Lipót (Bécs, II., Nestroy-
Gasse 6) ki az ily redőajtókat teljesen felszerelve szállítja,
hogy azokat nem szakértő is megerősítheti és használhatóvá
teheti. E gyárból, mely az 1860-ik évben alapítottat, évenként
sok ezer ily ajtó küldetik szét a szélrózsa minden irányában.
Igen ajánlatos tehát mindenkinek, különösen pedig építő-vál-
lakozóknak, építészeknek, építőlakatosok és asztalosoknak e
gyártmányt használni Közelebbi felvilágosítást és árlapokat
készséggel küld a fenti gyári cég.

Irodalom.

— Ifjúsági lap. Beküldetett a „Hasznos Mulattató“
képes gyermeklap 7-ik füzeté, mely, mint a többi füzetek áta-
lában, telve van ismert nevi iroktól hasznos olvasmányokkal,
szép képekkel. Ez ifjúsági lap Dolinay Gyula gondos szer-
kesztése mellett, immár 16-ik évfolyamát futja. A vallás és
közoktatásügyi ministerium több ízben ajánlotta a tanuló ifju-
ság között való terjesztésre és az iskolai könyvtárak számára.
Minden fűzethez fél iv melléklet van csatolva. Előfizetési ára:
negyedévre 1 frt, fél évre 2 frt.

— „Lányok Lapja“ Dolinay e másik vállalatát is
vettük. Kizárólag a leányvilágnak nyújt hasznos olvasmányt.
E gondalt szerkesztett lap már 14 éve, hogy fent áll, minden
anya megnyugvással adhatja leánya kezébe. Pompás cikkei
jobbára ismert nevi írónok írják, képei gyönyörűek Minden
fűzethez fél iv melléklet „Tizenkét hónap“ e regényes műből,
melyet Szabóné Nogáll Janka kedvelt írónő ír s mely év vé-
gén önálló kötet lesz; ezek mellett még van a lapnak kép-
melléklete is. E sok előny dacára előfizetési ára: fél évre 2
frt. A lapot a kulturminister is több ízben ajánlotta.

Az „Eredeti Magyar Daltár“ II. évfolyamának 4-ik
füzete változatos és gazdag tartalommal jelent meg Hoós Já-
nos dévai zenetanár szerkesztésében. A fűzet 9 eredeti nép-
és műdalat tartalmaz; a melléklet Lavotta Jánosnak egy 1803-
ban szerzett „Vágy Pannónia felé“ című érdekes magyar áb-
randját hozza Szadányi Armand kitűnő hegedű átiratában. Ez
érdekes átirat bármely hangverseny programjának díszére
vállik Melegen ajánljuk a lapot olvasóinknak. Előfizetési ára
egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt Az I. évfolyam
összes füzetei még mindig megrendelhetők a szerkesztőségnél
Déván. (Hunyadmegye.)

A közönség köréből.*]

Ne tessék utazni gyarekekkel!

— Siralmas vasúti történet. —

Elpanaszolja: Egy utazó nő.

... Kérem a tekintetes szerkesztő urat Kis-Derzsida
mióta van messzebb Szilágy-Somlyótól, mint Szilágy-Somlyó
Kis-Derzsidától?

... Becses engedelmevel elmondom.

Dolgom volt a vidéken, vártami rokonomat látogattam
meg. Két kis leánykám vittem magammal, kik közül az
egyik szebb, mint a másik, de az egyik fiatalabb a másiknál,
tehát nem ikertestvérek. Az egyik — a nagyobbik, 9-ik évében
jár s a másik csak 8-ik évbe; de már mind a kettő szépen
táncol és praeciz veri a zongorán az „Arany hálacsát“

Szilágy-Somlyótól Derzsidaig a III-ik osztályon hármac-
kán fizettünk 1 frt 36 krt és igen nyájasan lyukgatta át három
gyűnket az érdemes conducteur ur.

Másképp volt jövet.

Midőn Kis-Derzsidán felszállunk a coupéba oda szölok
a vonat kalauzhoz.

— Kérek jegyet magam és két kis gyermekem számára.

— Azzal nem szolgálhatok, szöl nyájás leereszkedéssel
ő, — hanem Sarmaságon lehet kapni...

— De nem lesz kellemetlenségem? kérdém szepegve.

— Legyen nyugodtan, mond ő jovialisan.

Megérkeztünk Sarmaságra. Itt egy kis kézi táskával
szaporodtunk, a melyet véletlenül rokonomnál felejtettem, de a
melyet ők utánam küldtek a kis béressel.

— Hát te hogy jöttél ide? Kérdem tőle álmélkodva.

— Hogy? ... Hát gyalog ... Azóta már otthon is le-
nék ha nem kellett volna a vasútra várom.

A conductor siettetett, hogy neki dolga van.

Átvettem a kézi táskát és két gyerekemet kézen fogva,
oda állottam a pénztár ablakához.

— Kérek szépen jegyet Szilágy-Somlyóig magam és két
gyerekem részére.

— Hány évesek a szép kicsinyek?

— Az egyik 9-be jár a másik a 8-ik évbe; de már zon-
goráznak és...

— Tessék itt a jegy!

— Mi jár érte?

— 80 kr.

— Tessék!

Ekkor a conductor is kiterjesztette a markát.

Nekem meg 50 kr. dukál Kis-Derzsidától idáig. En-
nek is fizettem. Volt annyi lélekjelenlétem még is, hogy a
Somlyóig vittott jegyekre pillantottam. Egy egész és egy fél
jegy volt. No — gondolom — itt a gyerekekből nem csinál-
nak olyan nagy dolgot, mint más vonalon. Egy fél jeggyel
utaztatnak kettőt. Lehet, hogy még itt talán család jegyek is
kaphatók. Majd utána járok máskor.

Beültem a coupéba. A vonat fűtintett s tova robogtunk.
Mindjárt az elindulás után beszállott a koupeba egy új
conductor. Egy valóságos Pokrócz Ádám, a mint a képről
leolvasni lehetett s a mint később erről meg is győződhettem.
Ez reám mordul...

— Jegyet!

A markába nyomtam a két jegyet, a mit ő meg nézve
szarkasztikus mosoly vonult el sörtes ábrázatán.

— Hej hó! Itt maga a csalni akar!

— Kérem, kérem, szólék fülig pirulva.

— Hát két gyerekkel egy jegy mellett akarnak utazni,
bár?

Kikérem a gyanusítást! szólék szégyenkedve s őt férfi
pasaser szuró pillantásától teljesen zavarban.

— No... no... Írtjuk az ilyen tempókat. No majd
lesz gondom rá! Hahaha! Megbirságoljuk keményen Hahaha!
S daemoni kacajjal csapta be a vagon ajtaját.

Megérkeztünk Sz.-Somlyóra.

Itt szinte jól esett egy udvarias főnökkel találkoznom,
ki elé a disz-Pokrócz Ádám rapportra állított a két siránkozó
gyerekkel, kik már azt vártak, hogy mind a hárman nyom-
ban szaronyos örök közé kerülünk.

Elpanaszoltam sorsomat elejétől végeig.

A főnök kijelentette, hogy ha a hiba engem terhel há-
rom forintot kell fizetnem s azzal leült a táviró géphez s ko-
pogott Erre ismét onna kopogtak vissza. Mire a főnök ur fel-
emelkedett a gép mellől udvariasan bocsánatot kért a kellemet-
lenkedésért és fizettem 27 krajczárt.

... Így tehát Sz.-Somlyótól Kis-Derzsidaig 1 frt 36 kr,
s onnan vissza 1 frt 57 krba került az utazásom.

A krajczárok nem busítanak. De hogy nekem minden ár-
tatlanúságom mellett még conductori gorombaságokat és csalás-
sal való gyanusítást is kellett végig szenvednem, — no ez iga-
zán fure s a!

Tessék elhinni leg a l á b b i s fure s a!

*) Az e rovat alatt megjelenő dolgokkal összefüggő le-
velezésnek díjtalanul helyet adunk. A felelősség a beküldőt
illeti. Szerk.

H I R D E T É S E K.

Vendéglő megnyitás!

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudom-
mására hozni, mikép a Juhász József ur által
eddig haszonbérbe birt „Lobogó“ ezimű ven-
deglőt kibéreltem s azt a közönség teljes ké-
nyelmére egészen ujonnan berendezve **folyó
ápril hó 25-én megnyitom.**

Tisztelettel kérem a városi és vidéki érde-
mes közönség becses pártfogását, igérvén, hogy
minden igyekezetemmel arra fogok törekedni,
miszerint a közönség kíváncsi mindenekben
kielégítve legyenek.

Szilágy-Somlyó, 1888, ápril 10.

Tisztelettel:

1—2

Ifj. Páskuj István.

Egy egészen jó karban levő teljesen felsze-
relt négy lóerejű járgányos
cséplő gép
jutányos árban eladó. — Értekezhetni:
Fábr József üzletében városház és szin-
házzal szemben.

